

LAUSUNTO

17.1.2025

SFS, SESKO ja Traficom ovat valmiina kansalliseen standardointistrategiatyöhön

SFS Suomen Standardit, SESKO ja Traficom odottavat innolla pääministeri Orpon hallituksen ohjelmaan *Vahva ja välittävä Suomi* kirjattua kansallisen standardointistrategiatyön käynnistymistä. Hallitusohjelman mukaan kansallisessa standardointistrategiassa vahvistetaan standardoinnin roolia suomalaisten yritysten kilpailukyvyyn tukemisessa, ja tähän perustuen määritellään myös kansalliset standardoinnin painopistealueet. Joulukuun 4. päivänä julkaistun teollisuuspoliittisen strategian mukaan kansallisen standardointistrategian tulee myös tukea Suomen strategista autonomiaa, mikä edesauttaa Suomen geopoliittista aseointia.

Suomessa standardointi nähdään vielä nykyisin ennen kaikkea teknisenä työkaluna, joka tarjoaa ratkaisun tietyn alan tarkasti määritellyyn tarpeeseen (turvallisuus, tehokkuus, yhteentoimivuus ja laatu). Standardoinnilla on kuitenkin aina ollut vahva rooli myös strategista kilpailukykyä edistävänä työkaluna, jota Suomessa vain harvat, yleensä suuret kansainväliset yritykset, osaavat hyödyntää kasvun ja kansainvälistymisen välineenä. Etenkin pk-sektorilla Suomessa ollaan strategisen standardoinnin hyödyntämisessä verrokkimaita jäljessä. Tilanne tulee korjata kansallisen standardointistrategian toimenpiteiden avulla, koska standardointi mahdollistaa sujuvamman markkinoillepääsyn ja edistää yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.

Näkemyksemme mukaisesti kansallisen standardointistrategian tulee nostaa standardointi strategiseksi, poikkihallinnolliseksi ja proaktiiviseksi työkaluksi, jolla vahvistetaan Suomen kilpailukykyä. Standardien strateginen hyödyntäminen toimii useassa maassa kilpailukyvyyn edistämisen ja vahvistamisen työkaluna. Näissä maissa valtio huolehtii eri keinoin muun muassa markkinalähtöisellä standardoinnilla aikaansaatavien strategisten vaikutusten ymmärryksen kasvattamisesta, standardoinnin aktiivisesta hyödyntämisestä TKI-toiminnoissa, standardoinnilla vaikuttamisesta valitsemillaan keihäänkärkialoilla sekä standardien laajasta käytöstä yritysten kasvun ja kansainvälisyyden edistämiseksi.

Tavoitteeseen päästään, kun standardointi nostetaan strategisen johtamisen välineeksi edistämään Suomen kilpailukykyä sekä valtion tasolla, että tavoiteltaessa yritysten kasvua ja uusia innovaatioita. Edellä mainittujen lisäksi standardoinnilla ja standardeilla on erittäin tärkeä ratkaisuja tarjoava rooli, joka edistää yhteensopivuutta, kasvattaa turvallisuutta ja tehostaa toimintaa.

Toimenpide-ehdotuksia kansallisen standardointistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi

Kansallisen standardointistrategian tavoitteena on vahvistaa Suomen kasvua ja kilpailukykyä hyödyntämällä standardoinnin tarjoamat mahdollisuudet aikaisempaa tehokkaammin. Ensimmäinen tehtävä on tunnistaa elementit, joissa Suomessa pitää ryhtyä järjestelmällisesti parantamaan toimintaa:

- Kartoitetaan standardeja strategisesti hyödyntävien maiden kuten Ruotsi, Saksa ja Yhdysvallat parhaita käytäntöjä.
- Suomen kilpailukykyyn kannalta strategisten standardointialoitteiden ja -tarpeiden sekä vaikutusten arviointi, ennakointi ja priorisointi yhdessä eri sidosryhmien, erityisesti teollisuuden ja elinkeinoelämän kilpailukykyä edistävien tahojen kanssa.
- Standardoinnin vaikuttavuuden ja tulosten liittäminen tiiviiksi osaksi TKI-innovaatioketjua ja sitä koskevaa päätöksentekoa, mukaan luettuna rahoitusinstrumentit.
- Strategisen standardoinnin yleisen ymmärryksen ja osaamisen kasvattaminen yritysten kilpailukykyyn vahvistamiseksi, sekä korkeamman asteen oppilaitoksissa, sekä teknisillä että kaupallisilla aloilla.
- Suomalaisen standardointijärjestelmän toiminnan tehostaminen ja toimintaedellytysten turvaaminen, ml. resursointi.

Jotta edellä esitetyistä tavoitteista ja niihin liittyvistä toimenpiteistä saadaan kattava näkemys, on tärkeää, että kansallisen standardointistrategian valmisteluun osallistetaan laaja sidosryhmäverkosto. Elinkeinoelämän toimijoiden lisäksi mukaan on saatava myös pk-sektorin, kilpailukykytoimijoiden, tutkimuslaitosten ja korkeamman asteen oppilaitosten edustus.

Työ- ja elinkeinoministeriön nimeämät standardointiorganisaatiot SFS Suomen Standardit, SESKO ja Traficom ovat myös omalta osaltaan valmiina osallistumaan ja tuomaan omat näkemyksensä kansalliseen standardointistrategia työhön kaikin tavoin.

On erittäin positiivista, että hallitusohjelmaan sisällytettiin kirjaus kansallisen standardointistrategian laatimisesta, ja että varsinainen työ on nyt käynnistymässä. Hyvin laadittu kansallinen standardointistrategia ja sen tehokas toimeenpano avaa Suomelle mahdollisuuksia valjastaa vielä käyttämätöntä potentiaalia kilpailukykyä vahvistamiseksi.

Yhteistyöterveisin,

Helsingissä 17.1.2025

SFS Suomen Standardit ry

SESKO ry

Traficom

Helena Vänskä
toimitusjohtaja

Anna Tanskanen
toimitusjohtaja

Lasse Laine
johtaja